

مؤید تاریخی وجود حضرت رقیه(س)/ بررسی برخی شبهات

گاهی در مورد وجود حضرت رقیه (س) شبهات و تردیدهایی مطرح می شود که نام ایشان در اکثر کتب نیامده، اما اصل وجود دختری سه ساله برای امام حسین (ع) در منابع شیعی آمده است.

خبرگزاری مهر- گاهی در مورد وجود حضرت رقیه (س) شبهات و تردیدهایی مطرح می شود که نام ایشان در اکثر کتب نیامده، اما اصل وجود دختری سه ساله برای امام حسین (ع) در منابع شیعی آمده است.

رقیه دختر حسین(ع) و مادرش مطابق بعضی از نقلها ام اسحاق بوده است. او دختر سه ساله امام حسین(ع) بود که پس از واقعه عاشورا که خانواده امام(ع) را به اسارت گرفتند او نیز توسط لشکر یزید به اسارت گرفته شد و آنها را به مرکز خلافت یزید که شهر شام بود بردند. در کتاب وقایع الشهور و الایام آمده است که حضرت رقیه(س) در روز ۵ صفر سال ۶۱ هجری قمری به شهادت رسید. مرقد وی در شهر دمشق امروزه پذیرای بسیاری از شیعیان جهان است.

وجه تسمیه حضرت رقیه (س)

رقیه از رقیه و رقی؛ به معنی بالا رفتن و ترقی گرفته شده است. گویا این اسم لقب حضرت بوده و نام اصلی ایشان فاطمه بوده است؛ زیرا نام رقیه در شمار دختران امام حسین(ع) کمتر به چشم می خورد و به اذعان برخی منابع، احتمال این که ایشان همان فاطمه بنت الحسین (س) معروف به فاطمه صغری باشد، وجود دارد. در واقع، بعضی از فرزندان امام حسین (ع) دو اسم داشته اند و امکان تشابه اسمی نیز در بین فرزندان آن حضرت وجود دارد.

گذشته از این، در تاریخ نیز دلایلی بر اثبات این مدعا وجود دارد؛ چنانچه در کتاب تاریخ آمده است: رقیه و فاطمه از این دو دختر کوچکی به نام فاطمه بود و چون امام حسین (ع) مادر بزرگوارشان را بسیار دوست می داشتند، هر فرزند دختری که خدا به ایشان می داد، نامش را فاطمه می گذاشت. همان گونه که هرچه پسر داشتند، به احترام پدرشان امام علی (ع) وی را علی می نامیدند؛ گفتنی است سیره دیگر امامان نیز در ناگذاری فرزندان شان چنین بوده است.

بررسی برخی شبهات

عدم ذکر نام رقیه و رقیه؛ در برخی منابع تاریخی نمی تواند دلیل بر عدم وجود این شخصیت باشد؛ چرا که وجود نامهای اشتباهی (کنیه و لقب) در کنار نام اصلی افراد از رسومات رایج عرب است و همان گونه که عده ای معتقدند، حضرت رقیه(س) همان فاطمه صغری است که نامش در بسیاری از تواریخ ذکر شده است.

اما اصل وجود دختری چهار ساله برای امام حسین (ع) در منابع شیعی آمده است، اما در بعضی منابع در این باره اختلاف وجود دارد. در کتاب کامل بهایی نوشته علاءالدین طبری (قرن ششم هجری) قصه دختری چهار ساله که در ماجرای اسارت در خرابه شام در کنار سر بریده پدر به شهادت رسیده، آمده است، اما در مورد نام او که آیا رقیه بوده یا فاطمه صغری و ... اختلاف است. همچنین سید بن طاووس در کتاب رقیه و رقیه؛ خود می نویسد: رقیه و رقیه؛ شب عاشورا که حضرت سیدالشهداء (علیه السلام) اشعاری در بی وفایی دنیا می خواند، حضرت زینب (س) سخنان ایشان را شنید و گریست. امام (علیه السلام) او را به صبر دعوت کرد و فرمود: رقیه و رقیه؛ ام کلثوم و تو ای زینب! تو ای رقیه و فاطمه و رباب! سخنم را در نظر دارید [و به یاد داشته باشید] هنگامی که من کشته شدم، برای من گریبان چاک ننزید و صورت نخرانید و سخنی ناروا مگویید و خویشتن دار باشید. رقیه و رقیه؛

مرحوم شیخ علی فلسفی در کتاب رقیه و رقیه؛ حضرت رقیه (س) می گوید در بیش از بیست کتاب، نام ایشان را رقیه دیده است.

در کتاب معالی السبطین حائری آمده است: رقیه و رقیه؛ کانت للحسین(ع) بنت صغیره.... تسمی رقیه و کان لها ثلاث سنین؛

تعبیر#171; تسمی رقیه» نشان دهنده این مطلب است که «رقیه» نام اصلی ایشان نبوده بلکه به این اسم معروف بوده است.

ابن ابی مخنف نیز در مقتل الحسین درباره وداع حسین بن علی(ع) می نویسد: «ثم نادى يا ام كلثوم و يا زينب و يا سكينه و يا رقيه و يا عاتكة و يا صفيه...».

همچنین سید بن طاووس می نویسد: «شب عاشورا که حضرت سیدالشهداء (علیه السلام) اشعاری در بی وفایی دنیا می خواند، حضرت زینب (علیها السلام) سخنان ایشان را شنید و گریست.

امام (علیه السلام) او را به صبر دعوت کرد و فرمود: «خواهرم، ام کلثوم و تو ای زینب! تو ای رقیه و فاطمه و رباب! سختم را در نظر دارید [و به یاد داشته باشید] هنگامی که من کشته شدم، برای من گریبان چاک ننزید و صورت نخرائید و سخنی ناروا مگویید [و خویشتن دار باشید]». بنابر نقل ایشان، نام حضرت رقیه (علیها السلام) بارها بر زبان امام حسین (علیه السلام) جاری شده است.

طریحی در کتاب منتخب سن حضرت رقیه (علیها السلام) را سه سال بیان نموده است. پس از او، فاضل دربندی (وفات: 1286 ه.ق) که آثاری هم چون اسرار الشهادة و خزائن دارد، مطالبی را از منتخب طریحی نقل کرده است.

بعدها سید محمد علی شاه عبدالعظیمی (وفات: 1334 ه. ق) در کتاب شریف الایقاد، مطالبی را از آن کتاب بیان کرده است. البته دیدگاه اول که از علامه حایری (وفات 1384 ه. ق) نقل شد از کتاب معالی السبطین از کتاب منتخب طریحی بهره برده است.

در کتاب احقاق الحق نیز آمده است: «ثم نادى يا ام كلثوم و يا سكينه و يا رقيه و يا عاتكة و يا زينب و يا اهل بيتي عليكن منى السلام...»